

Múzeumpedagógiai foglalkozások az ajkai Helytörténeti Kiállításban

Szakmai összefoglaló

TÁMOP-3.2.8.B-12/1-2012-0043

2015. júniusában lezárult a Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ Helytörténeti Kiállításának múzeumpedagógiai programsorozata. Az Európai Szociális Alap támogatásának jóvoltából, mintegy ötmillió-nyolcszáz ezer forint forrás biztosításával a Helytörténeti Kiállítás számtalan programot kínált az ajkai és az Ajka környéki gyerekeknek, családoknak. A programok kapcsán együtt dolgozott Ajka város szinte valamennyi alap- és középfokú oktatási intézménye (általános iskolák, szakközépiskolák, gimnáziumok).

A programok összeállítása kapcsán kiemelt fontosságúnak ítéltük a helyi értékeink bemutatását. Ezért valamennyi programunk a kiállításaink anyagára épült, elsőként mindig saját múzeumunkat mutattuk be a hozzánk érkező gyerekeknek. Különösen szerencsés volt a foglalkozások ütemezése, mert épp egy megújult gyűjteménnyel, állandó kiállítással várhattuk a projekt kezdetekor az érdeklődőket. Ugyancsak kiemelten kezeltük az Ajkához kötődő írók, művészek, tudósok szellemi örökségének ápolását is, ezért kapott helyett programjainkban Fekete István, Borsos Miklós, Bródy Imre, Molnár Gábor életútját feldolgozó múzeumi napok sora. A projektben résztvevő gyermekek hasznosan, számos új ismerettel gazdagodva tölthették el szabadidejüket. A változatos programok - melyek között szerepeltek vetélkedők, kirándulások, szakköri foglalkozások, kézműves foglalkozások, témanapok, múzeumlátogatások, tudományos igényű előadások is - igazi élményteremtő, közösségkovácsoló szereppel bírtak. A programok kapcsán a tudásátadás új módszereinek megismerése mellett mindig volt lehetőség a múzeum és a könyvtár által nyújtott szolgáltatások megismerésére, a muzeológiai, várostörténet, néprajzi, irodalomtörténeti ismeretek élményszerű átadására is.

A projekt szakmai megvalósítása az eredeti tervekhez képest késéssel indult. Az általunk változás-bejelentésben közölteknek megfelelően a tervezett múzeumi napok, tematikus foglalkozások megtartása - az együttműködő oktatási intézményekkel egyeztetve - a 2014/2015 tanév II. félévére tolódott. A késés oka az volt, hogy a pályázatnak helyszínt biztosító Helytörténeti Kiállítóhelyen egy TIOP pályázat (TIOP-1.2.3-11/1-2012-0038) megvalósítása volt folyamatban. Ez a TIOP projekt alapozta meg jelen pályázat infrastruktúráját, és ezzel a megelőző projekttel vált alkalmassá a múzeum a jelen projekt során megvalósuló múzeumpedagógiai foglalkozások megtartására, ezért vált szükségessé a programok átütemezése.

A projekt keretében 4 db eltérő tematikájú múzeumi nap, 4 db különböző tematikus foglalkozássorozat valósult meg. Múzeumi napok esetében mindegyik témakört tekintve 4X45 perces időtartamban vettek részt a gyerekek a foglalkozásokon, a tematikus foglalkozások lebonyolításánál 10 X 60 perces időkeretben zajlottak az események. A projekt megvalósítása során a tervezett múzeumi napok kapcsán Fekete István öröksége címmel 2015. január - februárban 6 általános iskolai csoportot láttunk vendégül múzeumunkban (Fekete I- Vörösmarty M. Általános Iskola, Nyirádi Erzsébet királyné Általános Iskola halimbai intézményegysége). A múzeumi napok során a gyerekek megismerkedhettek Fekete István író ajkai kötődésével, gyökereivel, a városban máig élő emlékezetével. Játékos formában feldolgozták múzeumunk anyagában fellelhető forrásokat a múzeumi napokra készült foglalkoztató anyag segítségével. Az életrajzi események élményszerű feldolgozása után a szerző irodalmi munkásságát igyekeztük közelebb hozni a kisiskolás korosztályhoz. Elsősorban a Tüskevár c. regény történéseit alapul véve ismerkedhettek a gyerekek a Kis-Balaton élővilágával. Játékos formában még egy horgászverseny részesei is lehettek. A Fekete István öröksége c. programfolyam folytatásaként az egyik osztály májusban ellátogatott a Balaton-felvidéki Nemzeti Park fenékpusztai bemutatóhelyére, ahol a Kis-Balaton növény-, állat- és madárvilága egy, a korosztály életkori sajátosságait is figyelembe vevő szakvezetés során kerülhetett közel a gyerekekhez. A kirándulás kapcsán lehetőségük volt a keszthelyi Balatoni Múzeum kapcsolódó anyagával is egy múzeumpedagógiai foglalkozás során megismerkedni. Ugyancsak az elmúlt időszak során - kapcsolódva Ajka Hild érmes város 25. évfordulójához - Bródy Imre Gimnázium tanulói vehettek rész Bródy Imre alakját megidéző múzeumi napunkon. Hasonló tematikával dolgoztuk fel ugyancsak múzeumi napok keretében Molnár Gábor írói és Borsos Miklós művészi életútját is.

A további 4 tematikus foglalkozássorozatunk - főként a helyi gyűjteményünk értékeit figyelembe véve - a néprajz köré szerveződött. Az általános iskola 3. 4. 5. és 6. évfolyama számára eltérő, az egyes korcsoportoknak megfelelő módon jártuk körül népi hagyományink, néprajzi értékeink világát. Valamennyi tematikus foglalkozássorozathoz elkészült egy nagyon szép kivitelű munkafüzet is, melyek témái lefedik a projektben meghatározott célokat: a régi mesterségekkel, az esztendő jeles napjaival, az egykori parasztházak felépítésével, berendezésével ill. a népi kultúra, a falusi közösségek szokásaival ismerkedhettek a gyerekek. A színes, igényes munkafüzetek nem csupán az egyes foglalkozásokhoz tartozó tevékenységek feladatait rögzítik, hanem valamennyi darab egy, a tájegységünkre jellemző népdalgyűjteményt és egy önállóan elkészíthető kislexikont is tartalmaz. Tapasztalataink szerint a kiadvány remekül illeszkedik a Hon- és népismeret tantárgy tematikájába is, ezért a pedagógusok nem csupán a múzeumpedagógiai foglalkozáson, hanem a tanórai munkában is támaszkodhatnak az itt megszerzett ismeretekre.

Valamennyi programunkon kézműves tevékenységek is zajlottak. Rengeteg érdekes, új

technikát is kipróbálhatnak a gyerekek. (pl. gyertyaöntés, nemezelés, linómetszés, fakanál-báb, esőbot-készítés, bőrrel, fával, náddal kapcsolatos tevékenységek, szalvétatechnika alkalmazása, hűtőmágnes-készítés, jelvénykészítés) A programjainkon részt vevő tanulók mindig egy kis ajándékkal, apró meglepetéssel távoztak múzeumunkból.

A programsorozat zárasakor megállapíthatjuk, hogy elértük mindazon célokat, amelyeket kitűztünk magunk elé: városi múzeumunk ismertebb és kedvelt kiránduló célpont lett a környék lakói körében. A projekt hozzájárult az itt élők identitásának megteremtéséhez és megőrzéséhez, a generációk közti különbségek csökkentéséhez. Úgy gondoljuk, hogy a program a fenntartási időszak alatt teljesebben igazán, hisz számos tapasztalattal, gyakorlati tudnivalóval gazdagabban vághatunk már bele a programok szervezésébe.

A projekt során megvalósult programok:

Időpont	Foglalkozástípus / időkeret	Cím	Együttműködő partner
2014. november 25.	múzeumi nap 4x45 perc	Ajka 25 éve Hild érmes város- Bródy Imre öröksége	Bródy Imre Gimnázium és AMI
2015. január 21.	múzeumi óra 4x45 perc	Fekete István öröksége	Fekete István-Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 3. b. osztálya
2015. január 28	múzeumi óra 4x45 perc	Fekete István öröksége	Fekete István-Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 3. b. osztálya
2015. január 28	múzeumi nap 4x45 perc	Fekete István öröksége	Nyirádi Erzsébet Királyné Általános Iskola Dr. Szalai Miklós tagintézménye
2015. február 6.	múzeumi óra 4x45 perc	Fekete István öröksége	Fekete István-Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 3. c. osztálya
2015. február 19.	múzeumi óra 4x45 perc	Fekete István öröksége	Fekete István-Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 3. c. osztálya
2015. március 18.	múzeumi nap 4x45 perc	Molnár Gábor öröksége	Borsos Miklós Általános Iskola

2015. március 27.	múzeumi nap 4x45 perc	Molnár Gábor öröksége	Molnár Gábor Általános Iskola és Speciális Szakiskola
2015. április 8.	múzeumi nap 4x45 perc	Borsos Miklós emlékezete	Borsos Miklós Általános Iskola
2015. április 8.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 1. alkalom	Régi mesterségek nyomában	Borsos Miklós Általános Iskola 3.b. osztály
2015. április 21.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 1. alkalom	Jeles napok az esztendőben	Borsos Miklós Általános Iskola 4.c osztály
2015. április 22.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 2. alkalom	Régi mesterségek nyomában	Borsos Miklós Általános Iskola 3.b. osztály
2015. április 22.	múzeumi nap 4x45 perc	Borsos Miklós emlékezete	Borsos Miklós Általános Iskola
2015. április 27.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 3. alkalom	Régi mesterségek nyomában	Borsos Miklós Általános Iskola 3.b. osztály
2015. április 27.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 1. alkalom	Régi ház, egykori élet	Fekete István-Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 5.b.osztály
2015. április 28.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 2. alkalom	Jeles napok az esztendőben	Borsos Miklós Általános Iskola 4.c osztály
2015. április 29.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 2. alkalom	Régi ház, egykori élet	Fekete István-Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 5.b.osztály
2015. május 4.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 4. alkalom	Régi mesterségek nyomában	Borsos Miklós Általános Iskola 3.b. osztály
2015. május 5.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 3. alkalom	Jeles napok az esztendőben	Borsos Miklós Általános Iskola 4.c osztály
2015. május 6.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 5. alkalom	Régi mesterségek nyomában	Borsos Miklós Általános Iskola 3.b. osztály
2015. május 8.	tematikus foglalkozás 60 perc/	A falu közössége	Fekete István-Vörösmarty Mihály

	alkalom; 1. alkalom		Általános Iskola és Gimnázium (honismeret)
2015. május 8.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 2. alkalom	A falu közössége	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium (honismeret)
2015. május 11.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 6. alkalom	Régi mesterségek nyomában	Borsos Miklós Általános Iskola 3.b. osztály
2015. május 11.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 3. alkalom	Régi ház, egykori élet	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 5.b.osztály
2015. május 12.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 4. alkalom	Jeles napok az esztendőben	Borsos Miklós Általános Iskola 4.c osztály
2015. május 12.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 7. alkalom	Régi mesterségek nyomában	Borsos Miklós Általános Iskola 3.b. osztály
2015. május 13.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 4. alkalom	Régi ház, egykori élet	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 5.b.osztály
2015. május 13.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 8. alkalom	Régi mesterségek nyomában	Borsos Miklós Általános Iskola 3.b. osztály
2015. május 13.	múzeumi nap 4x45 perc	Borsos Miklós emlékezete	Borsos Miklós Általános Iskola
2015. május 14.	múzeumi nap 4x45 perc	Fekete István emlékezete (Fenekpuszta)	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 3. b.osztály
2015. május 15.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 3. alkalom	A falu közössége	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium (honismeret)
2015. május 15.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 4. alkalom	A falu közössége	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium (honismeret)

2015. május 18.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 9. alkalom	Régi mesterségek nyomában	Borsos Miklós Általános Iskola 3.b. osztály
2015. május 18.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 5. alkalom	Régi ház, egykori élet	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 5.b.osztály
2015. május 19.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 5. alkalom	Jeles napok az esztendőben	Borsos Miklós Általános Iskola 4.c osztály
2015. május 20.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 6. alkalom	Régi ház, egykori élet	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 5.b.osztály
2015. május 22.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 5. alkalom	A falu közössége	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium (honismeret)
2015. május 22.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 6. alkalom	A falu közössége	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium (honismeret)
2015. május 26.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 6. alkalom	Jeles napok az esztendőben	Borsos Miklós Általános Iskola 4.c osztály
2015. május 27.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 7. alkalom	Régi ház, egykori élet	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 5.b.osztály
2015. május 29.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 7. alkalom	A falu közössége	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium (honismeret)
2015. május 29.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 8. alkalom	A falu közössége	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium (honismeret)
2015. június 1.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 8. alkalom	Régi ház, egykori élet	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium

			5.b.osztály
2015. június 2.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 7. alkalom	Jeles napok az esztendőben	Borsos Miklós Általános Iskola 4.c osztály
2015. június 3.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 9. alkalom	Régi ház, egykori élet	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 5.b.osztály
2015. június 3.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 10. alkalom	Régi mesterségek nyomában	Borsos Miklós Általános Iskola 3.b. osztály
2015. június 5.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 9. alkalom	A falu közössége	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium (honismeret)
2015. június 5.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 10. alkalom	A falu közössége	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium (honismeret)
2015. június 8.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 10. alkalom	Régi ház, egykori élet	Fekete István- Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium 5.b.osztály
2015. június 9.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 8. alkalom	Jeles napok az esztendőben	Borsos Miklós Általános Iskola 4.c osztály
2015. június 9.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 9. alkalom	Jeles napok az esztendőben	Borsos Miklós Általános Iskola 4.c osztály
2015. június 9.	tematikus foglalkozás 60 perc/ alkalom; 10. alkalom	Jeles napok az esztendőben	Borsos Miklós Általános Iskola 4.c osztály

Múzeumpedagógiai foglalkozások az Ajkai Helytörténeti Kiállításban
(TÁMOP-3.2.8.B-12/1-2012-0043)

Indikátorok kimutatása

Indikátor	Tényérték dátum	Bázis + össz. változás
A múzeumot használó tanuló és hallgató státuszú látogatók száma (fő)	2015.06.30.	1940
Formális oktatást segítő múzeumpedagógiai foglalkozások alkalmainak száma (db)	2015.06.30.	9
3. Formális oktatást segítő múzeumpedagógiai foglalkozásokon résztvevők száma (fő)	2015.06.30.	185
4. Informális és nem formális tanulást segítő múzeumpedagógiai foglalkozások alkalmainak száma (db)	2015.06.30.	40
5. Informális és nem formális tanulást segítő múzeumpedagógiai foglalkozásokon résztvevők száma (fő)	2015.06.30.	480